

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO, ATLIKTO ALYTAUS APSKRITIES VIRŠININKO ADMINISTRACIJOJE,

ATASKAITA

2004 m. kovo 29 d. Nr. 1080-1-11

Kaunas

SANTRAUKA

Alytaus apskrities viršininko administracija (toliau – Apskritis) yra Lietuvos Respublikos teritorijos aukštesnysis administracinis vienetas, kurio valdymą per Apskrities viršininką, ministerijas ir kitas Vyriausybės institucijas organizuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Apskrities valdymas yra sudėtinė valstybės valdymo dalis.

2002 m. gruodžio 10 d. Lietuvos Respublikos 2003 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu Nr. IX-1227 Apskričiai 2003 metams buvo patvirtinti 21409 tūkst. Lt biudžeto asignavimų. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, vadovaudamasi minėtu įstatymu, 2003 m. sausio 21 d. nutarimu Nr. 62 „Dėl 2003 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo“ patvirtino Apskričiai 2003 metams Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymą pagal aštuonias programas, kurioms finansavimas iš valstybės biudžeto lėšų buvo skirtas Apskrities valdymui organizuoti ir Apskrities viršininko funkcijoms vykdyti. Apskričiai patvirtintas aštuonias programas 2003 metais vykdė trylika jai pavaldžių įstaigų ir penki struktūriniai padaliniai.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2003 m. gegužės 6 d. nutarimu Nr. 559 „Dėl lėšų skyrimo“ iš Vyriausybės rezervo fondo Apskričiai papildomai skyrė 270 tūkst. Lt upinių mašalų naikinimo biologinio preparato pirkimo, naudojimo ir jo poveikio tyrimų išlaidoms padengti, o Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugpjūčio 7 d. nutarimu Nr. 991 „Dėl lėšų skyrimo“ iš Vyriausybės rezervo fondo papildomai skyrė 120 tūkst. Lt: 100 tūkst. Lt Merkinės internatinės mokyklos pastatų avarinės būklės stogams remontuoti ir 20 tūkst. Lt viešosios įstaigos Valkininkų vaikų ligoninės „Pušelė“ kritinės būklės valymo įrenginiams remontuoti. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. 1183 „Dėl asignavimų paskirstymo“ Apskričiai buvo papildomai skirta 9 tūkst. Lt minimaliai mėnesinei algai ir bibliotekininkų darbo užmokesčiui padidinti.

Apskritis asignavimų planas 2003 metams įskaitant patikslinimus ir specialiąsias programas - 21830 tūkst. Lt, o gauta ir panaudota - 21808 tūkst. Lt biudžeto asignavimų. 2003 m. iš valstybės biudžeto Apskritis negavo 22 tūkst. Lt, kadangi nepateikė Iždui paraiškų.

Audito metu Apskirtyje nustatyti įvairių teisės aktų, reglamentuojančių biudžeto planavimą, vykdymą, panaudojimo tvarką, buhalterinės apskaitos vedimo bei turto disponavimo, naudojimo ir apskaitos tvarkas, pažeidimų atvejai.

AUDITO UŽDUOTIS IR ATLIKIMO TVARKA

Apskirtyje (adresas-Tvirtovės g. 1/ Naujoji g. 2, LT-4580 Alytus, identifikavimo kodas-8869731) finansinį auditą atlikome pagal Finansinio audito 8-ojo departamento direktorės Aldonos Dragašienės 2003 m. gegužės 22 d. pavedimą Nr. 1080-1, vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymu, Valstybinio audito reikalavimais bei kitais teisės aktais.

Audito tikslas - nustatyti, ar Apskritis 2003 metų finansinėse ataskaitose pateikiama išsami, teisinga, tikra ir tiksli informacija, ir ar jos sudarytos remiantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais bei atlikti sandorių auditą, apimančių teisės aktų laikymosi priežiūrą.

Ši ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl metinės biudžeto įvykdymo apyskaitos, biudžeto projekto bei ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausantį turtą, dalis.

Ši ataskaita pateikia tik audito metu nustatytus dalykus, o nuomonę apie 2003 metų mums pateiktą finansinę atskaitomybę mes pareikšime audito išvadoje, kuri bus pateikta Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

Auditą atlikome, žinant Apskritis viršininkui Raimundui Markauskui, dalyvaujant Apskritis Apskaitos ir finansų departamento direktorei Reginai Stonienei bei vyriausiajai specialistei Julijai Raškauskienei, kurie ir yra atsakingi už audituojamo laikotarpio Apskritis ūkinę finansinę veiklą bei finansinės atskaitomybės teisingumą ir parengimą laiku.

Siekdami įgyvendinti audito tikslus, pagal sudarytas audito programas, Apskirtyje auditavome 1.1 „Valstybės valdymas“ programą, o Apskričiai pavaldžiose įstaigose: Alytaus valstybiniuose vaikų globos namuose, Valkininkų vaikų globos namuose „Spengla“ ir Merkinės internatinėje mokykloje - 1.19 „Vaikų, moksleivių ir suaugusiųjų ugdymas“ programą.

Be to, mes atlikome visų Apskričiai pavaldžių įstaigų bei struktūrinių padalinių finansinių atskaitomybių ir Apskritis suvestinės finansinės atskaitomybės analizes.

APSKRITIES FINANSINĖS VEIKLOS REZULTATAI

Apskritis yra biudžetinė įstaiga, finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų. Apskritis steigėja - Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Apskritis viršininko administracija patikėjimo teise valdo, naudoja ir įstatymų nustatyta tvarka disponuoja jai patikėtu valstybės turtu. Apskritis turtas 2003 m. sausio 1 d. buvo 76516 tūkst. Lt, 2004 m. sausio 1 d. – 73787,6 tūkst. Lt.

Apskritis 2003 m. vykdė aštuonias programas: 1.1 „Valstybės valdymas“; 1.6 „Žemės reforma“; 1.15 „Žemės ūkio institucijų išlaikymas“; 1.17 „Liškiavos architektūrinio ansamblio tvarkymas ir rekonstravimas“; 1.19 „Vaikų, moksleivių ir suaugusiųjų ugdymas“; 1.20 „Socialinių paslaugų plėtra globos ir sveikatos įstaigose“; 1.21 „Specialiųjų socialinių ir sveikatos įstaigų paslaugų plėtros programa“; 1.22 „Viešosios įstaigos Alytaus S. Kudirkos ligoninės pastatų renovavimas“, kuriose dalyvavo vienuolika Apskričiai pavaldžių biudžetinių įstaigų, dvi viešosios įstaigos, penki struktūriniai padaliniai bei Apskrities viršininko administracija, vykdydami „Valstybės valdymas“ programą.

Apskritis 2003 metais vykdė Apskrities valdymo įstatyme ir Apskrities nuostatuose numatytas užduotis, o strateginiame veiklos plane nustatytos užduotys atitiko Apskričiai keliamus tikslus.

Apskritis pateikė Programų uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijų įvykdymo ataskaitą už 2003 metus. Joje nurodyta, kad pagal uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijus metinis planas įvykdytas 100 procentų, išskyrus išlaidų sumą vienam teritoriniam vienetui, kurio įvykdymas – 97 proc. ir išlaidų sumą vieno kūdikio išlaikymui, kurio įvykdymas – 96 proc.

Apskrities 2003 m. patvirtintas biudžeto asignavimų planas, įskaitant patikslinimus ir specialiąsias programas buvo 21830 tūkst. Lt, o gauta ir panaudota - 21808 tūkst. Lt. 2003 metais iš valstybės biudžeto Apskritis negavo 22 tūkst. Lt, kadangi nepateikė Išdui paraiškų.

Apskritis 2003 m. iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo fondo gautus 390 tūkst. Lt biudžeto asignavimų panaudojo pilnai ir pagal paskirtį.

Apskričiai pavaldžios įstaigos, vykdydamos programas pagal patvirtintus biudžeto asignavimus, lėšas panaudojo pilnai, išskyrus: „Valstybės valdymas“ programą, kurioje liko nepanaudoti 21,7 tūkst. Lt; „Liškiavos architektūrinio ansamblio tvarkymas ir rekonstravimas“ programą – 0,2 tūkst. Lt ir „Vaikų, moksleivių ir suaugusiųjų ugdymas“ programą – 0,1 tūkst. Lt.

Duomenys pateikti lentelėje:

Tūkst. Lt

Programos pavadinimas	Biudžeto asignavimų planas	Panaudoti biudžeto asignavimai	Skirtumas
1	2	3	4
„Valstybės valdymas“	2516	2494,3	21,7
„Žemės reforma“	3260	3260	-
„Žemės ūkio institucijų išlaikymas“	1561	1561	-
„Liškiavos architektūrinio ansamblio tvarkymas ir rekonstravimas“	957	956,8	0,2
„Vaikų, moksleivių ir suaugusiųjų ugdymas“	7846	7845,9	0,1
1	2	3	4
„Socialinių paslaugų plėtra globos ir sveikatos įstaigose“	4023	4023	-

„Specialiųjų socialinių ir sveikatos įstaigų paslaugų plėtros programa“	397	397	-
„Viešosios įstaigos Alytaus S. Kudirkos ligoninės pastatų renovavimas“	1000	1000	-
Vyriausybės rezervo fondas (upinių mašalų naikinimui)	270	270	-
Iš viso:	21830	21418	22

Apskritis suvestinės Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2004 m. sausio 1 d. apyskaitos duomenys pateikti lentelėje:

Tūkst. Lt

Išlaidų pavadinimas	Patikslintas asignavimų planas metams	Gauti asignavimai	Kasinės išlaidos	Faktinės išlaidos	Skirtumas (4-2)	Skirtumas (4-5)
Paprastosios išlaidos	19840	19839,8	19839,8	19730,3	-0,2	+109,5
Darbo užmokestis	9262,8	9262,8	9262,8	9242,8	-	+20
Įnašai soc. draudimui	2867,6	2867,5	2866	2858,8	-1,6	+7,2
Kitos išlaidos darbams, prekėms ir paslaugoms	7709,6	7709,5	7711	7628,7	+1,4	+82,3
Šildymas	603,2	603,2	599,3	573,4	-3,9	+25,9
Elektros energija	440,6	440,6	441,9	438,5	+1,3	+3,4
Ryšių paslaugos	235,2	235,2	234,4	238,1	-0,8	-3,7
Transporto išlaikymas	206,1	206,1	206,7	207,4	+0,6	-0,7
Spaudiniai	45,5	45,5	45,4	51,4	-0,1	-6
Kitos prekės	593,7	593,7	596,5	597,7	+2,8	-1,2
Komandiruotės	21	21	20	20	-1	-
Vandentiekis ir kanalizacija	123,6	123,5	122,7	123,2	-0,9	-0,5
Ilgalaikio mater. turto remontas	316,3	316,3	320,8	368,1	+4,5	-47,3
Kvalifikacijos kėlimas	19,5	19,5	19,3	19,3	-0,2	-
Kitos išlaidos	3528,1	3528,1	3527,2	3409,7	-0,9	+117,5
Kitos neišvardintos išlaidos	1576,8	1576,8	1576,8	1581,9	-	-5,1
Nepaprastosios išlaidos	1990	1968,2	1968,2	1988,2	-21,8	-
Statyba	1897,4	1897,2	1897,2	1897,2	-0,2	-
Ilgalaikio turto įsigijimas	71	71	71	71	-	-20
Teritorijų planavimas	21,6	-	-	20	-21,6	-5
Iš viso:	21830	21808	21808	21718,5	-22	+89,5

Apskritis Vidaus audito tarnyba 2003 metais auditavo vienuolika pavaldžių įstaigų, kurių metu atliko vienuolika finansinių, septynis valdymo ir septynis veiklos auditus. Auditų metu pavaldžių įstaigų vadovams Vidaus audito tarnyba pateikė 40 rekomendacijų, iš kurių 28 - įgyvendintos. Vidaus audito tarnyba, vadovaudamasi 2002 m. gruodžio 10 d. Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymu Nr. IX-1253 bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 14 d. nutarimu Nr. 471 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. balandžio 5 d. nutarimo Nr. 379 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojų programų vykdymo kontrolės ir vertinimo tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“ atliko 2003 metais audituotų

programų vykdymo vertinimą ir nustatė, kad programose nustatyti tikslai ir uždaviniai yra įgyvendinti.

**KLAIDOS, PAŽEIDIMAI, NETIKSLUMAI, KURIUOS APSKRITIES VADOVYBĖ
TURI APSVARSTYTI IR NUMATYTI PRIEMONES JUOS PAŠALINTI**

Audito metu nustatėme, kad Apskritis nepasinaudojo teise numatyta 1990 m. liepos 30 d. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 6 straipsnio 1 dalyje bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos patvirtinimo“ patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 91 punktu, nes nepakeitė patvirtintų asignavimų pagal ekonominę klasifikaciją paskirties. Dėl to viršijo bendras kasines išlaidas lyginant su patvirtintais asignavimais pagal šiuos išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnius: Elektros energija – 1,3 tūkst. Lt, Transporto išlaikymas – 0,6 tūkst. Lt, Kitos prekės – 2,8 tūkst. Lt ir Ilgalaikio materialiojo turto remontas – 4,5 tūkst. Lt. Minėtų išlaidų straipsnių kasinės išlaidos viršytos šių išlaidų straipsnių sąskaita: Įnašų socialiniam draudimui – 1,6 tūkst. Lt, Šildymo – 3,9 tūkst. Lt, Ryšių paslaugų – 0,8 tūkst. Lt, Komandiruočių – 1 tūkst. Lt, Vandentiekio ir kanalizacijos – 0,9 tūkst. Lt, Kvalifikacijos kėlimo – 0,2 tūkst. Lt, Spaudinių – 0,1 tūkst. Lt ir Kitų išlaidų – 0,9 tūkst. Lt.

Apskrities viršininkas, kaip asignavimų valdytojas, pagal 1990 m. liepos 30 d. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo I-430 7 straipsnį, būdamas atsakingas už savo ir pavaldžių institucijų sąmatų sudarymą ir vykdymą neviršijant patvirtintų asignavimų sumų, neužtikrino, kad asignavimai būtų naudojami pagal patvirtintas sąmatas, be to Apskričiai pavaldžios įstaigos nesilaikė 1995 m. gruodžio 5 d. Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 8 straipsnio 5 dalies, todėl suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2004 m. sausio 1 d. apyskaitoje kasinės išlaidos viršijo patvirtintus asignavimus šiose pavaldžiose įstaigose pagal šiuos išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnius: Lazdijų rajono žemėtvarkos skyrius: Elektros energijos – 1,3 tūkst. Lt, Transporto išlaikymo – 0,6 tūkst. Lt, Vandentiekio ir kanalizacijos – 0,1 tūkst. Lt, Ilgalaikio materialiojo turto remonto – 1,4 tūkst. Lt; Varėnos rajono žemėtvarkos skyrius Ryšių paslaugų – 0,5 tūkst. Lt; Druskininkų žemėtvarkos skyrius Kitų prekių – 0,2 tūkst. Lt ir Alytaus apskrities sutrikusio vystymosi kūdikių namai Kitų prekių - 0,6 tūkst. Lt.

Apskritis, vykdydama „Valstybės valdymas“ programą, kasines išlaidas viršijo pagal šiuos išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnius: Kitų prekių – 0,6 tūkst. Lt, Kvalifikacijos kėlimo – 1,1 tūkst. Lt ir Kitų išlaidų – 0,8 tūkst. Lt.

Audito metu nustatėme, kad Apskritis, vykdydama „Valstybės valdymas“ programą, nesilaikė 2001 m. lapkričio 6 d. Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 6 straipsnio 2 dalies, nes į apskaitą neįtraukė 2003 m. gruodžio mėnesį padarytų 5,5 tūkst. Lt šildymo

ir 5,6 tūkst. Lt ryšių faktinių išlaidų bei nesilaikė aukščiau minėto įstatymo 17 straipsnio, kadangi Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanse duomenis atvaizdavo ne pagal sąskaitų duomenis, kurie užregistruoti apskaitoje ir Didžiojoje knygoje: 150 subsąskaitoje neatvaizdavo 20 tūkst. Lt kreditorinio įsiskolinimo, o 178 subsąskaitoje atvaizdavo 71,1 tūkst. Lt vietoje 62,2 tūkst. Lt. Be to nesivadovavo iki 2004 m. sausio 1 d. galiojusių Lietuvos Respublikos finansų ministro 2000 m. gruodžio 29 įsakymu Nr. 352 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“ patvirtinta Išlaidų ir suteiktų paskolų (atėmus gražintas) ekonomine klasifikacija, nes 0,7 tūkst. Lt kasinių išlaidų Kitų išlaidų straipsnyje užregistravo apskaitoje ne Kitų išlaidų straipsnyje, o Spaudinių išlaidų straipsnyje; 0,6 tūkst. Lt kasinių išlaidų Kitų prekių išlaidų straipsnyje užregistravo apskaitoje kaip išlaidas padarytas Komandiruočių išlaidų straipsnyje; 1,6 tūkst. Lt faktinių ir kasinių išlaidų kituose ekonominės klasifikacijos išlaidų straipsniuose užregistravo apskaitoje kaip išlaidas padarytas Komandiruočių išlaidų straipsnyje; 1,1 tūkst. Lt faktinių ir kasinių išlaidų Kvalifikacijos kėlimui užregistravo apskaitoje ne Kvalifikacijos kėlimo išlaidų straipsnyje, o Komandiruočių išlaidų straipsnyje; 0,7 tūkst. Lt kasinių išlaidų Kitų išlaidų straipsnyje užregistravo apskaitoje ne Kitų išlaidų straipsnyje, o Spaudinių išlaidų straipsnyje; 0,5 tūkst. Lt faktinių išlaidų Transporto išlaikymui užregistravo apskaitoje kaip išlaidas padarytas Komandiruočių išlaidų straipsnyje. Ne pagal ekonominę išlaidų klasifikaciją apskaitoje užregistruotos išlaidos atvaizduotos ir Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2004 m. sausio 1 d. apskaitoje.

Audito metu nustatyta, kad Apskritis nesivadovavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 919 „Dėl reprezentacinių išlaidų“ patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų naudojimo reprezentacinėms išlaidoms tvarkos 3.2 punktu, nes kultūros bei sporto renginių rengimo išlaidas darė ne iš specialiai išvardintiems renginiams rengti numatytų lėšų, o iš Kitų ūkio išlaidų, t.y. 2003 metais 66 tūkst. Lt panaudojo ne pagal paskirtį.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Apskričiai pavaldžios įstaigos nesilaikė tuo metu galiojusio 1994 m. balandžio 26 d. Lietuvos Respublikos žemės įstatymo I-446 22 straipsnio reikalavimų ir nesivadovavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. lapkričio 13 d. nutarimo Nr. 1428 „Dėl valstybinės žemės suteikimo naudotis tvarkos“ nuostatomis, t. y. valstybine žeme naudojosi nesudariusios valstybinės žemės panaudos sutarčių, ko pasekoje žemės neapskaitė sutartyse nurodyta verte ir neatvaizdavo Išlaidų sąmatų vykdymo balansų užbalansinėse sąskaitose 01 „Išsinuomotas ilgalaikis turtas“, kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 „Dėl biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos patvirtinimo“ patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 38, 303, 304 ir 306 punktuose. Pagal Apskrities pateiktus duomenis Apskričiai naudoti suteikta 52,1513 ha žemės, tačiau į apskaitą įtraukė 1,5541 ha. Apskrities pavaldžios įstaigos, gavusios atitinkamą lėšų kiekį, turi sutvarkyti

žemės įteisinimo dokumentus ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 „Dėl biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos patvirtinimo“ patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 303, 304 ir 306 punktais žemę apskaityti sutartyse nurodyta verte ir atvaizduoti Išlaidų sąmatų vykdymo balansų užbalansinėse sąskaitose 01 „Išsinuomotas ilgalaikis turtas“, o Apskritis - vadovautis minėtos tvarkos 26 punktu ir į apskaitą įtraukti visos naudoti suteiktos žemės kiekį.

Audito metu nustatėme, kad Apskritis, vykdydama „Valstybės valdymas“ programą, Lazdijų rajono žemėtvarkos skyrius bei Alytaus apskrities invalidų socialinių paslaugų ir reabilitacijos centras „Sveikata“ nesivadovavo Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 „Dėl biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos patvirtinimo“ patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 238 punktu ir Finansų ministerijos 1997 m. gruodžio 29 d. raštu Nr. 03-09/5493 patvirtintos Biudžeto lėšomis išlaikomų įstaigų ir organizacijų balansų ir apyskaitų sudarymo tvarkos nuostatomis, kadangi Apskritis, vykdydama „Valstybės valdymas“ programą Išlaidų sąmatų vykdymo 2003 m. sausio 1 d. balanso 200 subsąskaitoje atvaizdavo 25,5 tūkst. Lt vietoje 24,7 tūkst. Lt, o 2004 m. sausio 1 d. 200 subsąskaitoje atvaizdavo 1153,2 tūkst. Lt vietoje 1152,8 tūkst. Lt; 230 subsąskaitoje – 2003 m. sausio 1 d. atvaizdavo 0,8 tūkst. Lt vietoje 0, o 2004 m. sausio 1 d. - 1086,4 tūkst. Lt vietoje 1086 tūkst. Lt; Lazdijų rajono žemėtvarkos skyrius Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanso 200 subsąskaitoje atvaizdavo 2 tūkst. Lt vietoje 0 tūkst. Lt, o 230 subsąskaitoje – 6,4 tūkst. Lt vietoje 4,4 tūkst. Lt; bei Alytaus apskrities invalidų socialinių paslaugų ir reabilitacijos centras „Sveikata“ Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanso 200 subsąskaitoje atvaizdavo 0,4 tūkst. Lt vietoje 0,2 tūkst. Lt, 230 subsąskaitoje – 0,4 tūkst. Lt vietoje 0,2 tūkst. Lt. Klaidingai užpildyta ir Apskrities „Valstybės valdymas“ programos Pažyma apie iš biudžeto gaunamų lėšų sumų judėjimą 230 sąskaitoje, kurioje pajamų likutis metų pradžioje atvaizduotas 0,8 tūkst. Lt vietoje 0, o pajamų likutis metų pabaigoje atvaizduotas 1086,4 tūkst. Lt vietoje – 1086 tūkst. Lt. Pažymoje apie debitorinį-kreditorinį 2004 m. sausio 1 d. įsiskolinimą klaidingai atvaizduotas kreditorinis įsiskolinimas: šildymo įsiskolinimas atvaizduotas 3,2 tūkst. Lt vietoje - 8,7 tūkst. Lt ir ryšių paslaugų atvaizduota 4 tūkst. Lt vietoje - 9,6 tūkst. Lt.

Audito metu nustatėme, kad Apskrities viršininkas nepatvirtino Minimalių finansų kontrolės taisyklių, kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1K-123 „Dėl minimalių finansų kontrolės reikalavimų patvirtinimo“ patvirtintų Minimalių finansų kontrolės reikalavimų 27 p.

Audito metu nustatyta, kad Apskričiai pavaldi biudžetinė įstaiga Valkininkų vaikų globos namai „Spengla“ nesivadovavo Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 „Dėl biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos patvirtinimo“ patvirtintos Biudžetinių

įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 184 punktu, nes Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanso pasyvo dalies 171 subsąskaitoje neatvaizdavo 1,9 tūkst. Lt kreditorinio įsiskolinimo socialinio draudimo įmokų iš darbuotojų darbo užmokesčio, kadangi minėtą įsiskolinimą atvaizdavo 180 subsąskaitoje atsiskaitymuose su darbuotojais pagal darbo užmokestį.

Be to nustatyti neatitikimai Merkinės internatinės mokyklos ir Valkininkų vaikų globos namų „Spengla“ Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto judėjimo apyskaitose, nes Valkininkų vaikų globos namai „Spengla“ skiltyje „per metus sunaudota įstaigos reikmėms“ atvaizdavo maisto produktų 1,9 tūkst. Lt daugiau nei sunaudojo, o Merkinės internatinė mokykla atvaizdavo maisto produktų 3,3 tūkst. Lt ir šildymo 13,3 tūkst. Lt daugiau nei sunaudojo.

Vadovaujantis 1990 m. liepos 30 d. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo Nr. I – 430 7 str. 3 p., už teisingą buhalterinę apskaitą ir finansinių bei statistinių ataskaitų teisingumą atsakingas Apskritis viršininkas Raimundas Markauskas, o vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. kovo 31 d. nutarimu Nr. 205 „Dėl Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų (buhalterių) nuostatų patvirtinimo“ patvirtintų Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų (buhalterių) nuostatų 19.1 ir 19.2 punktais, jeigu neteisingai tvarkoma buhalterinė apskaita ir ne laiku pateikiama arba yra klaidinga buhalterinė ataskaita bei nesilaikoma ūkinę-finansinę veiklą reglamentuojančių Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų atsako Apskritis Apskaitos ir finansų departamento direktorė Regina Stonienė, „Valstybės valdymas“ programą tvarkanti vyriausioji specialistė Julija Raškauskienė kartu su Apskritis viršininku Raimundu Markausku.

PASTEBĖJIMAI IR REKOMENDACIJOS

Apskritis sudarytame ir pateiktame Finansų ministerijai suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanse ir Pažymyje apie iš biudžeto gaunamų lėšų sumų judėjimą 230 sąskaitoje atvaizduoti duomenys nesutapo su pavaldžių struktūrinių padalinių Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balansuose ir Pažymyse apie iš biudžeto gaunamų lėšų sumų judėjimą 230 sąskaitoje atvaizduotais duomenimis: 2003 m. sausio 1 d. 200 subsąskaitoje buvo atvaizduota 1329,5 tūkst. Lt vietoje 1468,5 tūkst. Lt (139 tūkst. Lt skirtumas), 2003 m. sausio 1 d. 230 subsąskaitoje 1234,5 tūkst. Lt vietoje 1373,5 tūkst. Lt (139 tūkst. Lt skirtumas), 2004 m. sausio 1 d. 200 subsąskaitoje 1062,3 tūkst. Lt vietoje 1201,3 tūkst. Lt (139 tūkst. Lt skirtumas) ir 2004 m. sausio 1 d. 230 subsąskaitoje 1056,8 tūkst. Lt vietoje 1195,8 tūkst. Lt (139 tūkst. Lt skirtumas). Apskritis audito metu nustatytus neatitikimus patikslino, paaiškindama, kad sudarant metinę atskaitomybę už 2002 metus tarp suvestinio apskritis Išlaidų sąmatų vykdymo 2003 m. sausio 1 d. balanso ir žemėtvarkos skyrių balansų liko neatkoreguotos 200 ir 230 subsąskaitos bei per 2002 m. nenurašytos 139 tūkst. Lt išlaidos. Dėl minėtos priežasties suvestiniame apskritis Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanse ir Pažymyje apie iš biudžeto gaunamų lėšų sumų judėjimą

230 sąskaitoje už 2003 metus minėtos išlaidos buvo nurašytos pakartotinai. Todėl Apskritis suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanse ir Pažymos apie iš biudžeto gaunamų lėšų sumų judėjimą 230 sąskaitoje duomenis ištaisė bei pateikė mums ir Lietuvos Respublikos Finansų ministerijai.

Apskirtyje audito metu atlikus „Valstybės valdymas“ programos išsamų vidaus kontrolės sistemos vertinimą nustatėme, kad vidaus kontrolės būklė yra tobulintina. Finansinio audito 8 – ojo departamento 2003 m. spalio 22 d. raštu Nr. SK-(1080-1.11)-187 ir 2003 m. lapkričio 12 d. raštu Nr. SK-(1080-1.11)-197 „Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų bei neatitikimų“ Apskritis buvo informuota, kad: asignavimų knygoje nevedama gautų asignavimų ir padarytų kasinių bei faktinių išlaidų apskaita pagal atskirus išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnius, išskyrus darbo užmokestį ir socialinį draudimą; ilgalaikis turtas Didžiojoje knygoje apskaitomas vienoje 01 sąskaitoje, t.y. nevedama ilgalaikio turto apskaita pagal subsąskaitas; komandiruočių apskaita vykdoma nepilnai, nes nevedama analitinė atsiskaitymų apskaita pagal kiekvieną debitorių bei kiekvieną dokumentą; netvarkoma 110 subsąskaitos „Pavedimų lėšos“ analitinė apskaita pagal atskiras pavedimų rūšis; visa atsargų apskaita (063 subsąskaita – medžiagos, 064 subsąskaita – degalai ir 069 subsąskaita - atsarginės dalys) vedama vienoje 060 subsąskaitoje; gautos lėšos už teikiamas paslaugas apskaitytos ne 111 subsąskaitoje „Lėšos, gautos už teikiamas paslaugas“, o pavedimų lėšų 110 subsąskaitoje „Pavedimų lėšos“, o lėšų šaltinis nurodytas ne 400 subsąskaita „Pajamos už teikiamas paslaugas“, o 232 subsąskaita „Finansavimas iš kitų šaltinių“; tiesioginiai mokėjimai per Iždą registruojami ir atvaizduojami ne 09 sąskaitoje „Biudžeto lėšos, sumokėtos iš išdo sąskaitos tiesiogiai tiekėjams“, o 10 sąskaitoje „Biudžetinių lėšų sąskaitos banke“; Apskritis viršininkas nepatvirtinęs asmenų, kurie turi teisę surašyti ir pasirašyti arba tik pasirašyti apskaitos dokumentus sąrašo ir jų parašų pavyzdžių; nesudaryta pajamų už teikiamas paslaugas Išlaidų sąmata; nevedama reprezentacinių išlaidų apskaita; nenusistatyti apskaitos registrų forma, turinys ir skaičiai. Audito metu nustatėme, kad Apskritis vadovybė, atsižvelgdama į nurodytas pastabas, pažeidimus ir trūkumus ištaisė.

Analizuodami Apskritis suvestinę finansinę atskaitomybę nustatėme ir Apskritį informavome, kad: Valkininkų vaikų globos namai „Spengla“, Alytaus, Lazdijų ir Varėnos rajonų žemėtvarkos skyriai buvo klaidingai atvaizdavę Išlaidų sąmatų vykdymo 2003 m. sausio 1 d. balansų 26 ir 34 eilučių duomenis, o Apskritis (apskritis suvestiniame balanse) ir Valkininkų vaikų globos namai „Spengla“ - Išlaidų sąmatų vykdymo 2003 m. sausio 1 d. balansų Pažymų apie iš biudžeto gaunamų lėšų sumų judėjimo 230 sąskaitoje duomenis; Valkininkų vaikų globos namai „Spengla“, Alytaus valstybiniai vaikų globos namai ir Merkinės internatinė mokykla vaikų gydymui pirko ir naudojo medikamentus, kuriuos apskaitoje registravo 063 subsąskaitoje, o ne 062 subsąskaitoje ir Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitose atvaizdavo ne Medikamentų

išlaidų straipsnyje, o Kitų prekių išlaidų straipsnyje; Valkininkų vaikų globos namai „Spengla“, Merkinės internatinė mokykla bei Alytaus valstybiniai vaikų globos namai pateikdami Išlaidų sąmatas nepristatė Pedagogų tarififikacijos sąrašų, kuriuose yra paskaičiuojamas pedagogų darbo užmokesčio fondas.

Audito metu Merkinės internatinėje mokykloje ir Valkininkų vaikų globos namuose „Spengla“ atlikus išsamų vidaus kontrolės sistemos vertinimą nustatėme, kad vidaus kontrolės būklė šiose įstaigose yra tobulintina. Todėl Finansinio audito 8 – ojo departamento 2003 m. spalio 22 d. raštu Nr. SK-(1080-1.11)-189 bei 2003 m. spalio 22 d. raštu Nr. SK-(1080-1.11)-186 „Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų bei neatitikimų“ įstaigos informuotos, kad: medikamentų įsigijimas buvo registruojamas ir atvaizduojamas ne Medikamentų išlaidų straipsnyje, o Kitų prekių išlaidų straipsnyje; pateikiant Išlaidų sąmatą nebuvo pristatomas Pedagogų tarififikacijos sąrašas. Be to, Merkinės internatinėje mokykloje nebuvo įsakymu nustatyti mokytojų ir auklėtojų tarnybiniai atlyginimai; nepatvirtintas asmenų, kurie turi teisę surašyti ir pasirašyti arba tik pasirašyti apskaitos dokumentus sąrašas ir jų parašų pavyzdžiai; vyr. buhalterė nenustačiusi atskaitingam asmeniui pinigų sumokėjimo tvarkos ir terminų, o mokyklos direktorius nebuvo jų patvirtinęs; nepatvirtintos Finansų kontrolės procedūrų atlikimo taisyklės ir neparengtos bei nepatvirtintos Vidaus darbo tvarkos taisyklės. Valkininkų vaikų globos namuose „Spengla“ kasos pajamų ir išlaidų orderiai buvo išrašomi kasoje, o ne buhalterijoje; nebuvo patvirtintos Minimalios finansų kontrolės taisyklės; nepatvirtintos Tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklės; nenusistatyta apskaitos registrų forma, turinys ir skaičius. Audito metu nustatėme, kad aukščiau minėtų įstaigų vadovybė, atsižvelgdama į nurodytas pastabas, pažeidimus ir trūkumus ištaisė. Tačiau ypatingą dėmesį reikėtų atkreipti į tai, kad Merkinės internatinės mokyklos ir Valkininkų vaikų globos namų „Spengla“ apskaita nekompiuterizuota, tvarkoma rankiniu būdu. Todėl, siekiant sumažinti apskaitos darbuotojų darbo krūvį, darbo laiko sąnaudas bei siekiant pagerinti apskaitos tikslumą ir išvengti klaidų rizikos, buvo pasiūlyta minėtų įstaigų vadovybei ieškoti būdų apskaitai kompiuterizuoti.

Audito metu Alytaus valstybiniuose vaikų globos namuose atlikus vidaus kontrolės sistemos vertinimą nustatėme, kad vidaus kontrolės būklė yra gera, tačiau siekiant aukštesnio lygio, Finansinio audito 8 – ojo departamento 2003 m. spalio 22 d. raštu Nr. SK-(1080-1.11)-188 ir 2003 m. gruodžio 22 d. raštu Nr. SK-(1080-1.11)-208 „Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų bei neatitikimų“ Globos namai informuoti, kad: medikamentų įsigijimas buvo registruojamas ir atvaizduojamas ne Medikamentų išlaidų straipsnyje, o Kitų prekių išlaidų straipsnyje; pateikiant Išlaidų sąmatą nebuvo pristatomas Pedagogų tarififikacijos sąrašas; nepatvirtinti Globos namų tarybos nuostatai; už 2003 metų devynis mėnesius vyr. buhalterei Č. Sužiedėlienei neteisėtai išmokėta 900 Lt priemoka. Globos namų vadovybė, atsižvelgdama į nurodytas pastabas, trūkumus

ištaisė, išskyrus tai, kad iki 2004 m. kovo 1 d. liko neišieškota iš vyr. buhalterės Č. Sužiedėlienės 400 Lt neteisėtai išmokėtų priemonių.

Todėl atkreiptinas dėmesys į tai, kad Apskritis bei jai pavaldžių įstaigų ir struktūrinių padalinių vadovai turėtų sukurti kontrolės aplinką, sudarančią sąlygas efektyviai vidaus kontrolei, kuri užtikrintų veiklos teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą, turto apsaugą, strateginių bei kitų veiklos planų įgyvendinimą.

Finansinio audito 8-ojo departamento
direktorė

Aldona Dragašienė

Vyriausioji valstybinė auditorė

Roma Niedvarienė

Susipažinome:

Alytaus apskrities viršininkas

Alytaus apskrities Apskaitos ir finansų
departamento direktorė

Alytaus apskrities vyriausioji specialistė